

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТЕЛӘЧЕ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОН СОВЕТЫ
(IV чакырылыш)

унөченче утырыш
КАРАРЫ

7 нче октябрь 2021 ел

№ 74

Теләче ав.

Теләче муниципаль районы территориясендә муниципаль торак контроле
турында Нигезләмәне раслау хакында

Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгының 2021 елның 30 июнендәге 01-51/4532 номерлы хатын карап, Россия Федерациясе Торак кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, Теләче муниципаль районы Советы карар итте:

1. Кушымта итеп бирелә торган Теләче муниципаль районы территориясендә муниципаль торак контроле турында Нигезләмәне расларга.
2. Карарның үтәлешен контрольдә тотуны Теләче муниципаль район Советының законлылык, хокук тәртибен тәэмин итү һәм депутат этикасы буенча комитетына йөкләргә.
3. Әлеге карар гамәлдәге законнар нигезендә үз көченә керә.

Теләче муниципаль
районы башлыгы

Н.Н. Хажипов

Теләче муниципаль районы территориясендә муниципаль торак контроле турында НИГЕЗЛӘМӘ

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге Нигезләмә Теләче муниципаль районы территориясендә муниципаль торак контролен оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибен билгели (алга таба – муниципаль контроль).

1.2. Муниципаль контроль предметы булып юридик затларның, индивидуаль эшкуарларның һәм гражданнарның (алга таба – контрольдә тотылучы затларның) торак законнары, энергияне сак тоту турында һәм муниципаль торак фондына карата энергетика нәтижелелеген күтәрү турында законнарда билгеләнгән мәжбүри таләпләрне (алга таба – мәжбүри таләпләр) үтәве тора, ә атап әйткәндә:

1) таләпләр:

торак фондын кулланырга һәм саклауга;

торак биналарга, аларны кулланырга һәм карап тотуга;

күпфатирлы йортларда биналарның милекчеләренә гомуми милкен кулланырга һәм карап тотуга;

күпфатирлы йортта торак бинаны торак булмаган бинага һәм торак булмаган бинаны торак бинага күчерү шартларын үтәмәү, аерым алганда:

күпфатирлы йортта биналарны яңадан планлаштыру һәм (яки) үзгәртеп кору тәртибе;

капиталь ремонт фондларын формалаштыру;

күпфатирлы йортларда гомуми мөлкәтне тоту һәм (яки) ремонтлау эшләрен башкаручы күпфатирлы йортлар белән идарә итүне гамәлгә ашыручы юридик затлар, индивидуаль эшкуарлар төзү һәм аларның эшчәнлегенә;

күпфатирлы йортларда һәм торак йортларда милекчеләргә һәм файдаланучыларга коммунал хезмәтләр күрсәтү;

торак-коммунал хужалыгының дөүләт мәгълүмат системасында (алга таба - система)ресурслар белән тәэмин итүче оешмалар, күпфатирлы йортлар белән идарә итү эшчәнлеген башкаручы затлар тарафыннан мәгълүмат урнаштыру тәртибе;

күпфатирлы йортлардагы бүлмәләрдән инвалидларның файдалана алуын тәэмин итү;

социаль файдаланудагы наемга алынган йортларда торак урыннары бирү;

2) энергетика нәтижелелегенә һәм күпфатирлы йортлар биналарының һәм торак йортларның кулланылучы энергетика ресурсларын исәпкә алу жайланмалары белән тәэмин ителеш таләпләренә;

3) кагыйдэлэр:

хезмэт күрсәтүләр күрсәткән һәм идарә итү, тоту һәм ремонт эшләре башкарылган очракта, торак урынны карап тоткан өчен түләүнең күләмен тиешле сыйфаттагы күпфатирлы йортта һәм (яисә) билгеләнгән дәвамлылыктан артып киткән өзеклекләр белән үзгәртү;

күпфатирлы йортта гомуми милекне карап тоту;

торак бинаны карап тоту өчен түләү күләмен үзгәртү;

күпфатирлы йортларда һәм торак йортларда милекчеләргә һәм файдаланучыларга коммуналь хезмәтләр күрсәтүне туктату, туктатып тору һәм чикләү.

Шулай ук контроль чаралар нәтижәләре буенча кабул ителә торган карарларның үтәлеше муниципаль контроль предметы булып тора.

1.3. Муниципаль контроль объектлары (алга таба – контроль объекты) булып тора:

эшчәнлеге, контрольдә тотылучы затларның гамәлләре (гамәл кылмавы), алар кысаларында мәжбүри таләпләр үтәлергә тиеш, шул исәптән эшчәнлекне гамәлгә ашыручы (гамәл кылмаучы) контрольдә тотучы затларга карата белдерелә;

контрольдә тотылучы затларның, шул исәптән мәжбүри таләпләр куела торган эш һәм хезмэт күрсәтүләренең эшчәнлеге нәтижәләре;

биналар, корылмалар, төзелмәләр, территорияләр, шул исәптән жир кишәрлекләре, предметлар һәм башка объектлар, аларны контрольдә тотыла торган затлар файдалана һәм аларга карата мәжбүри таләпләр куела.

1.4. Контроль объектларын исәпкә алу түбәндәгеләрне булдыру юлы белән башкарыла:

контроль чараларның бердәм реестры;

судка кадәр шикаять бирү мәгълүмат системасы (дәүләт мәгълүмат системасы подсистемалары);

дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларын ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек юлы белән гамәлгә ашыру.

Контроль орган тарафыннан «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 16 статьясындагы 2 өлеше һәм 17 статьясындагы 5 өлеше нигезендә (алга таба - Федераль закон) контроль объектларын мәгълүмати системадан файдаланып исәпкә алу алып барыла.

1.5. Муниципаль контроль Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты (алга таба – Контроль органы) тарафыннан башкарыла.

Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының инфраструктура үсеше бүлегенә (алга таба – Контроль органы бүлеге) йөкләнә.

1.6. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру эшчәнлеге белән Теләче муниципаль районы Башлыгы житәкчелек итә.

1.7. Контроль орган исемнән муниципаль контрольне түбәндәге вазыйфай затлар башкарырга хокуклы:

1) Контроль органы житәкчесе (житәкчесе урынбасары);

2) Әлеге Нигезләмә, вазыйфай регламенты яисә вазыйфай

инструкциясе нигезендә вазыйфай бурычларына муниципаль контроль төре буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыру, шул исәптән профилактик чаралар һәм контроль чаралар үткәрү (алга таба - инспектор) керә торган контроль органның вазыйфай заты.

Муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле контроль органының вазыйфай затлары исемлеге әлеге Нигезләмәнең 1 номерлы кушымтасында билгеләнгән.

Контроль чараны уздыру турында карар кабул итүгә вәкаләтле контроль органның вазыйфай затлары булып Контроль органы житәкчесе, житәкчесе урынбасары (алга таба - Контроль органның вәкаләтле вазыйфай затлары) тора.

1.8. Инспекторның хокуклары һәм бурычлары:

1.8.1. Инспектор бурычлы:

1) Россия Федерациясе законнарын, контрольдә тотучы затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәргә;

2) мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү, ачыклау һәм кисәтү буенча Россия Федерациясе законнары нигезендә бирелгән вәкаләтләрне үз вакытында һәм тулысынча гамәлгә ашырырга, күрсәтмәне мәжбүри башкару турындагы таләп белән судка мөрәжәгать итү турында тәкъдимнәр әзерләгәнчегә кадәр, контроль орган карарларын үтәүне тәмин итү чараларын күрергә, әгәр мондый чара законнарда каралган булса;

3) контроль чаралар үткәргә һәм закон нигезендә һәм аларның билгеләнеше нигезендә бары тик хезмәт вазыйфаларын башкарганда һәм тиешле мәгълүмат булган очракта гына, контроль чараларның бердәм реестрында контроль чаралар үткәргә, ә контрольлек итүче затлар белән узара хезмәттәшлек иткән очракта, мондый чараларны үткәргә һәм хезмәт таныклыгын, федераль законнарда каралган башка документларны күрсәткәндә генә мондый гамәлләрне кылырга;

4) контроль чаралар үткәргәндә дин тотучыларга, башка дини йолаларга һәм тантаналарга карата ихтирамсызлык күренешен, аларны уздыруга комачауламаска, шулай ук дини оешмаларның эчке билгеләнешләрен бозмаска;

5) контрольдә тотучы затларның, аларның вәкилләренең булуына, ә контрольдә тотылучы затларның, аларның вәкилләре Россия Федерациясе Президенты каршындагы Эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкилнең яисә аның жәмәгать вәкилләренең контроль чаралар уздырганда (контроль органның контрольдә тотыла торган затлар белән хезмәттәшлеге таләп ителми торган контроль чаралардан тыш) һәм Федераль законда һәм әлеге Нигезләмәнең 3.3 пункттында каралган очракларда Татарстан Республикасында эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкилнең булуына каршылык күрсәтмәскә;

6) контрольдә тотучы затларга, контроль чаралар уздырганда катнашучы аларның вәкилләренә, муниципаль контроль предметына кагылышлы мәгълүматны һәм документларны, шул исәптән, әгәр мондый килештерү Федераль законда каралган булса, прокуратура органны

тарафыннан контроль чара уздыруны килештерү турында белешмэләрне бирергә;

7) контрольдә тотылучы затларны, аларның вәкилләрен тикшерү чаралары һәм контроль чаралар предметына караган контроль гамәлләр нәтижеләре белән таныштыру;

8) контрольдә тотылучы затларны, аларның вәкилләрен ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында алынган һәм контроль чарасы предметына караган мәгълүмат һәм (яки) документлар белән таныштыру;

9) ачыкланган бозулар фактлары буенча күрелә торган чараларны билгеләгәндә ачыкланган бозулар авырлыгы, аларның закон белән саклана торган кыйммәтләр өчен потенциал куркынычларының туры килүен исәпкә алырга, шулай ук контрольдә тотылучы затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен, аларның мөлкәтенә хокуксыз зыянны (зыянны) нигезсез чикләүне булдырмакка;

10) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә шикаять белдергәндә үз гамәлләренә нигезле булуын расларга;

11) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән контроль чаралар үткөрү һәм контроль гамәлләр кылу срокларын үтәргә;

12) контрольдә тотылучы затлардан Россия Федерациясе законнарында каралмаган яисә дәүләт органнары һәм жирле үзидарә органнары карамагында булган документлар һәм башка белешмэләр таләп итмәскә.

1.8.2. Тикшерү чарасын үткәргән вакытта Инспектор үз вәкаләтләре чикләрендә һәм үткәрелә торган контроль гамәлләр күләмендә хокуклы:

1) хезмәт таныклыгын күрсәткәндә һәм контроль чара үткөрү турында контроль органы карары белән билгеләнгән вәкаләтләр нигезендә, федераль законнарда башкача каралмаган булса, житештерү объектларында булу (карау) тоткарлыксыз;

2) мәжбүри таләпләрне үтәүгә кагылышлы барлык документлар, шул исәптән билгеләнгән тәртиптә Дәүләт, хезмәт, коммерция яки закон тарафыннан саклана торган башка серләрне үз эченә алган документлар белән танышу;

3) контрольдә тотылучы затлардан, шул исәптән контрольдә тотыла торган оешмаларның житәкчеләреннән һәм башка хезмәткәрләреннән контроль чаралар үткәргәндә ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозу фактлары буенча язмача аңлатмалар бирүне, шулай ук документларны күчерүне, фото - һәм видеога төшерүне таләп итәргә;

4) тикшерү чарасы предметына һәм күләменә караган өлешендә техник документлар, электрон мәгълүматлар базалары, контрольдә тотылучы затларның мәгълүмат системалары белән танышу;

5) контрольдә тотучы зат тарафыннан контроль чаралар үткәргәндә соралган документларны һәм материалларны тапшырмау яки вакытында тапшырмау, вазыйфай затларны һәм (яки) контрольдә тотучы зат хезмәткәрләрен сораштыру үткөрү мөмкинлеге булмау, бинага керү мөмкинлеген чикләү, контроль чараны гамәлгә ашыру буенча башка чараларга комачаулау фактлары буенча актлар төзергә;

б) контрольлек итүче затларга мәжбүри таләпләрне бозуларны булдырмау һәм куркынычсызлыкны тәмин итү буенча күрсәтмәләр бирергә, контрольлек итүче затлар тарафыннан ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында һәм бозылган нигезләмәне торгызу турында карарлар кабул итәргә;

7) «Полиция турында» 2011 елның 7 февралендәге 3-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, инспекторга каршы тору яисә куркыныч янаган очракларда полиция органнарына ярдәм сорап мөрәжәгать итәргә.

1.9. Контроль орган судка гаризалар белән мөрәжәгать итәргә хокуклы:

1) Россия Федерациясе Торак кодексы таләпләрен бозып, күпфатирлы йортта биналарның милекчеләренең гомуми жыелышы йә торак милекчеләре ширкәте, торак-төзелеш яки башка махсулаштырылган кулланучылар кооперативы әгъзаларының гомуми жыелышы тарафыннан кабул ителгән карарны гамәлдә түгел дип тану турында;

2) торак милекчеләре ширкәтен, торак, торак-төзелеш яисә башка махсулаштырылган кулланучылар кооперативын билгеләнгән срокта мондый ширкәт уставының яисә мондый кооператив уставына кертелгән мондый ширкәт яисә мондый кооператив уставының Россия Федерациясе Торак кодексы таләпләренә туры килмәвен бетерү турында күрсәтмә үтәлмәгән очракта йә мондый ширкәтне яисә мондый кооперативны төзү тәртибен бозу ачыкланган очракта, әгәр әлеге хокук бозулар читләштерелмәгән характерда булса;

3) күпфатирлы йорт белән идарә итү шартнамәсен, күпфатирлы йортта гомуми милекне карап тоту һәм ремонтлау буенча хезмәтләр күрсәтү һәм (яки) эшләр башкару шартнамәсен яисә күпфатирлы йортта гомуми милекне карап тоту һәм (яки) ремонтлау буенча эшләрне башкару буенча хезмәт күрсәтү шартнамәсен, идарәче оешманы сайлап алу турында, күпфатирлы йорт белән идарә итү шартнамәсен раслау турында, күпфатирлы йортта гомуми милекне карап тоту һәм ремонтлау буенча хезмәтләр күрсәтү һәм (яки) эшләр башкару турында РФ Торак кодексы таләпләрен бозуны бетерү турында күрсәтмәне билгеләнгән вакытка үтәлмәгән очракта, гамәлдә түгел дип тану турында; килешү шартларын раслау турында;

4) мәжбүри таләпләрне бозган очракта, күпфатирлы йортта урыннар милекчеләренең, яллаучыларның һәм торак урыннардан башка файдаланучыларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен аларның мөрәжәгатьләре буенча яисә чикләнмәгән затлар даирәсенә хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау;

5) социаль файдаланудагы торак фондының торак урыны наем шартнамәсен билгеләнгән срокта әлеге шартнамәнең Россия Федерациясе Торак Кодексы белән билгеләнгән мәжбүри таләпләргә туры килмәвен бетерү турында күрсәтмә үтәлмәгән очракта, гамәлдә түгел дип тану турында.

б) күрсәтмәне үтәргә мәжбүр итү турында.

1.10. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга бәйле мөнәсәбәтләргә Федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

1.11. Контроль органның вазыйфаи затлары һәм башка вәкаләтле затлар тарафыннан башкарыла торган гамәлләр һәм кабул ителә торган карарлар турында контрольлек (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында күрсәтелгән гамәлләр һәм карарлар турында белешмәләр урнаштыру, шулай ук аларны дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтү һәм дәүләт һәм муниципаль функцияләргә башкару өчен файдаланыла торган мәгълүмат системаларының мәгълүмати-технологик хезмәттәшлеген тәмин итә торган инфраструктура аша, шул исәптән «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы (функцияләр)» федераль дәүләт мәгълүмат системасы (алга таба – дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы) аша һәм (яки) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталы аша контрольдә тотылучы затларга житкерү юлы белән гамәлгә ашырыла.

2. Зыян (зарар) китерүнең хәтәрлек категориясе

2.1. Муниципаль контроль профилактик чараларны һәм контроль чараларны сайлап алуны, аларның эчтәлеген (шул исәптән тикшерелә торган мәжбүри таләпләрнең күләме), интенсивлығын һәм нәтижеләрен билгели торган зыян (зарар) китерү куркынычы белән идарә итү, зыян (зарар) китерү куркынычын бәяләү һәм идарә итү өчен файдаланыла торган белешмәләргә мониторинг (жыю, эшкәртү, анализ һәм исәпкә алу) нигезендә гамәлгә ашырыла.

2.2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда зыян (зарар) китерү куркынычы белән идарә итү максатларында контроль объектлары зыян (зарар) китерүнең (алга таба – куркыныч категориясенә) түбәндәге хәтәрлек категорияләренә берсенә кертеләргә мөмкин:

- югары куркыныч;
- урта куркыныч;
- уртача куркыныч;
- түбән куркыныч.

2.3. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында контроль объектларын куркыныч категорияләренә кертү критерийлары элек Нигезләмәнең 2 номерлы кушымтасы белән билгеләнгән.

2.4. Контроль объектын риск категориясенә берсенә кертү аның характеристикаларын расланган риск критерийлары белән чагыштыру нигезендә ел саен контроль орган тарафыннан гамәлгә ашырыла, шул ук вакытта мәжбүри таләпләргә бозу куркынычы индикаторы үзе мәжбүри таләпләргә бозу булып тормаган контроль объекты параметрларынан туры килү яисә читләшү булып тора, ләкин югары дәрәжәдә ихтималлык белән законда саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычы барлыгын күрсәтә.

2.5. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында тикшерелә торган мәжбүри таләпләргә бозу куркыныч индикаторлары йсемлеге элек Нигезләмәнең 3 номерлы кушымтасында билгеләнгән.

2.6. Контроль объекты билгеле бер куркыныч категориясенә кертелмәгән очракта, ул түбән куркыныч категориясенә кертелгән дип санала.

2.7. Контроль орган контроль объектының куркынычның бүтән категориясе критерийларына туры килүе турында мәгълүмат кергән көннән биш эш көне эчендә яки куркыныч критерийларын үзгәртү турында контроль объектының куркыныч категориясен үзгәртү турында карар кабул итә.

3. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда үткәрелә торган профилактик чаралар төрләре

Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контроль орган түбәндәге профилактик чаралар үткәрә:

- 1) мәгълүмат бирү;
- 2) хокук куллану практикасын гомумиләштерү;
- 3) игълан кисәтү;
- 4) консультация бирү;
- 5) профилактик визит.

3.1. Мәжбүри таләпләрне үтәү һәм хокук куллану практикасын гомумиләштерү мәсьәләләре буенча контрольлек итүче һәм башка кызыксынган затларга мәгълүмат бирү

3.1.1. Контроль орган Федераль законның 46 статьясындагы 3 өлешендә билгеләнгән белешмәләрне урнаштыру юлы белән контрольдә тотыла торган һәм башка кызыксынган затларга «Интернет» челтәрендәге рәсми сайтында (алга таба - рәсми сайт), массакуләм мәгълүмат чараларында, контрольдә тотыла торган затларның шәхси кабинетлары аша дәүләт мәгълүмат системаларында (алар булса) һәм башка рәвешләрдә үз рәсми сайтында мәгълүмат бирүне гамәлгә ашыра.

3.1.2. Муниципаль контрольне оештыру һәм үткәрү хокук куллану практикасын гомумиләштерү ел саен башкарыла.

Хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижәләре буенча Контроль орган Контроль органының хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижәләре белән Доклад эзерләүне тәэмин итә (алга таба – доклад).

Контроль орган доклад проекты буенча гавами фикер алышуну тәэмин итә.

Доклад Контроль органы житәкчесе тарафыннан раслана һәм рәсми сайтта ел саен, хокук куллану практикасын гомумиләштерү елыннан соң килүче елның 30 гыйнварыннан да соңга калмыйча урнаштырыла.

3.2. Мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәтү

3.2.1. Контроль орган мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәтүне (алга таба - кисәтү) игълан итә, әгәр мәжбүри таләпләрне бозуның әзерләнә торган очраклары яисә мәжбүри таләпләрне бозуның билгеләре турында белешмәләр булса һәм (яисә) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китергән йә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычы тудырган, һәм мәжбүри таләпләрне үтәүне тәмин итү чараларын күрергә тәкъдим итә.

3.2.2. Кисәтү Россия Икътисади үсеш министрлыгының «Контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан файдаланыла торган документларның типлаштырылган формалары турында» 2021 елның 31 мартындагы 151 номерлы боерыгы белән расланган рәвештә төзелә.

3.2.3. Контрольлек итүче зат кисәтү алган көннән соң ун эш көне эчендә кисәтүгә карата Контроль органга карата каршылык бирергә хокуклы.

3.2.4. Каршылыкта булырга тиеш:

1) каршы килә торган тикшерү органы атамасы;
2) индивидуаль эшкуар яисә граждан булган юридик затның исеме, фамилиясе, исеме һәм атасының исеме (соңгысы), шулай ук контактлы телефон номеры (номеры), электрон почта адресы (адресы) һәм контрольдә тотыла торган затка җавап җибәрелергә тиешле почта адресы;

3) кисәтү датасы һәм номеры;

4) контрольдә тотылучы затның игълан ителгән кисәтүләр белән килешмәүгә нигезенләнгән дәлилләре;

5) контрольдә тотыла торган зат тарафыннан кисәтү алу датасы;

6) шәхси имза һәм дата.

3.2.5. Үз дәлилләрен расларга кирәк булган очракта, контрольдә тотылучы зат тиешле документларны яисә аларның таныкланган күчермәләрен каршы килүгә терки.

3.2.6. Контроль орган аны алганнан соң унбиш эш көне эчендә кисәтүгә карата каршылыкны карый.

3.2.7. Каршылыкны карау нәтижәләре буенча контроль орган түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

1) кисәтүне юкка чыгару формасындагы каршылыкны канәгатьләндерә;

2) баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, каршылыкны канәгатьләндерүдән баш тарта.

3.2.8. Контроль орган кисәтүгә карата ризасызлык белдерелгән көннән соң биш эш көненнән дә соңга калмыйча каршы килү нәтижәләре турында контрольдә тотыла торган затка хәбәр итә.

3.2.9. Шул ук нигезләр буенча каршылыкның кабат җибәрү рөхсәт ителми.

3.2.10. Контроль орган мәжбүри таләпләрне бозуга юл куелмау турында игълан ителгән кисәтүләрне исәпкә ала һәм башка профилактик чаралар һәм контроль чаралар үткөрү өчен тиешле мәгълүматларны куллана.

3.3. Консультация

3.3.1. Контрольдә тотучы затларга һәм аларның вәкилләренә консультация бирү муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру белән бәйлә мәсьәләләр буенча гамәлгә ашырыла:

- 1) контроль чаралар үткәрү тәртибе;
- 2) контроль чаралар үткәрү вакыты;
- 3) контроль чаралар нәтижеләре буенча карарлар кабул итү тәртибе;
- 4) Контроль органы карарларына шикаять бирү тәртибе.

3.3.2. Инспекторлар контрольлек итүче затларга һәм аларның вәкилләренә консультациялар бирә:

1) телефон буенча телдән аңлатмалар рәвешендә, видео-конференц-элементә аша, шәхси кабул итүдә яисә профилактик чара, контроль чара уздыру барышында;

2) рәсми сайтта бертиплы мөрәжәгатьләр буенча язма аңлатма урнаштыру юлы белән (10нан артык бертиплы мөрәжәгатьләрне) контрольдә тотучы затларны һәм аларның вәкилләрен, кул куелган, вәкаләтле Контроль органының вазыйфай заты тарафыннан.

3.3.3. Инспекторлар тарафыннан һәр мөрәжәгать итүченең шәхси кабул итүендә шәхси консультациялар 10 минуттан артмаска тиеш.

Телефон аша сөйләшү вакыты 10 минуттан артмаска тиеш.

3.3.4. Контроль орган контрольлек итүче затларга һәм аларның вәкилләренә телдән консультация бирү мәсьәләләре буенча язма рәвештә мәгълүмат бирми.

3.3.5. Контрольдә тотылучы затларга һәм аларның вәкилләренә язмача консультация бирү түбәндәге мәсьәләләр буенча башкарыла:

- 1) тикшерү органы карарларына шикаять бирү тәртибе;
- 2) _____.

3.3.6. Контрольдә тотылучы зат «Россия Федерациясе гражданнының мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында» 2006 елның 02 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән срокларда язма җавап бирү турында сорату жиһәрергә хокуклы.

3.3.7. Контроль орган үткәрелгән консультациялар исәбен алып бара.

3.4. Профилактик визит

3.4.1. Профилактик визит контрольдә тотыла торган зат эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча профилактик әңгәмә формасында инспектор тарафыннан йә видео-конференция-элементә куллану юлы белән уздырыла.

Профилактик визитның дәвамлылығы эш көне дәвамында ике сәгатьтән дә артмый.

3.4.2. Инспектор түбәндәгеләргә карата мәжбүри профилактик визит үткәрә:

1) күпфатирлы йортлар белән идарә итү өлкәсендә эшчәнлекне гамәлгә ашыруга керешүче контрольлек итүче затлар мондый эшчәнлек башлангандан бирле бер елдан да соңга калмыйча (эшчәнлек башлану турында мәгълүматлар булганда);

2) контроль объектларын югары куркыныч категориясенә кертү турында карар кабул ителгән көннән алып бер елдан да соңга калмыйча тикшерү объектлары.

3.4.3. Профилактик визитлар контрольлек итүче затлар белән килешенеп үткәрелә.

3.4.4. Контроль орган контрольлек итүче затка профилактика визитын үткәрү турында аны үткәрү датасына кадәр биш эш көннәннән дә соңга калмыйча хәбәр жибәрә.

Контрольлек итүче зат, бу хакта контроль органга аны үткәрү датасына кадәр өч эш көннәннән дә соңга калмыйча хәбәр итеп, профилактик визит уздырудан (мәжбүри профилактик визитны да кертеп) баш тартырга хокуклы.

3.4.5. Профилактик визит нәтижеләре буенча инспектор профилактик визит үткәрү турында акт төзи, аның формасы контроль орган тарафыннан раслана.

3.4.6. Контроль орган үткәрелгән профилактик визитларның исәбен алып бара.

4. Муниципаль контроль кысаларында үткәрелә торган контроль чаралар

4.1. Контроль чаралар. Гомуми сораулар

4.1.1. Муниципаль контроль түбәндәге планлы һәм планнан тыш тикшерү чараларын үткәрүне оештыру юлы белән контроль орган тарафыннан гамәлгә ашырыла:

инспекция визиты, документар тикшерү, күчмә тикшерү – контрольлек итүче затлар белән үзара бәйләнештә;

мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү, күчмә тикшерү – контрольлек итүче затлар белән бәйләнешсез.

4.1.2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контрольлек итүче затлар белән үзара хезмәттәшлек ителәр:

инспектор һәм контрольдә тотучы зат яки аның вәкиле арасында очрашулар, телефон һәм башка сөйләшүләр (турыдан-туры бәйләнеш) ;

документлар, башка материаллар соратып алу;

инспекторның контрольдә тотылуы зат эшчәнлеген гамәлгә ашыру урынында булуы (инспекторның һәркем өчен мөмкин булган житештерү объектларында булу очракларыннан тыш).

4.1.3. Контрольлек итүче зат белән үзара хезмәттәшлек иткәндә башкарыла торган контроль чаралар контроль орган тарафыннан түбәндәге нигезләр буенча үткәрелә:

1) мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары белән расланган параметрларга контроль объектының туры килү-килмәвен ачыклау яисә контроль объектының мондый параметрлардан читкә тайпылуы турында контроль органында зыян (зарар) китерү яисә закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычы турында белешмәләр булу;

2) контроль чаралар үткөрү планына кертелгән контроль чаралар үткөрү сроклары житү;

3) Россия Федерациясе Президенты күрсәтмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенен конкрет контрольләнүче затларга карата контроль чаралар үткөрү турында күрсәтмәсе;

4) прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәжәгатьләр буенча законнарның үтәлешенә, кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренен үтәлешенә күзәтчелек итү кысаларында контроль чара үткөрү турында прокурор таләбе;

5) Федераль законның 95 статьясындагы 1 өлешендә билгеләнгән очракларда мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуларны бетерү турында контроль орган карарын үтәү срогы тәмамлану.

Контроль чаралар контроль органның вәкаләтле вазыйфай затларының биремнәре, шул исәптән федераль закон белән билгеләнгән очракларда, контроль органның эш планындагы биремнәренә дә кертәп, инспекторлар тарафыннан үзара бәйләнешсез үткәрелә.

4.1.4. Планлы һәм планнан тыш контроль чаралары, контрольлек итүче затлар белән үзара бәйләнешсез үткәрелми торган чаралардан тыш, инспектор һәм тикшерү чарасын үткөрүгә жәлеп ителә торган затлар тарафыннан түбәндәге контроль гамәлләр башкару юлы белән үткәрелә:

карау;

сораштыру;

язма аңлатма алу;

документлар таләп итү;

экспертиза.

4.1.5. Контрольле зат белән, шулай ук документар тикшерү белән үзара хезмәттәшлекне күздә тоткан контроль чараны үткөрү өчен Контроль органның Федераль законның 64 статьясындагы 1 өлешендә каралган белешмәләр күрсәтелгән вәкаләтле заты тарафыннан имзаланган карары кабул ителә.

Мәжбүри таләпләрнен үтәлешен күзәтүне, күчмә тикшерүне үткөрүгә карата әлегә контроль чарасын үткөрү турында нигезләмәнен әлегә пунктының беренче абзацында каралган карар кабул итү таләп ителми.

4.1.6. Контроль чаралар контроль органның контроль чараларын үткөрү турындагы карарында күрсәтелгән инспекторлар тарафыннан үткәрелә.

Кирәк булганда, контроль органы тикшерү чараларын үткөрүгә экспертларны, билгеләнгән тәртиптә аттестацияләнгән эксперт оешмаларын һәм контроль чаралар үткөрүгә жәлеп ителә торган экспертлар, эксперт оешмалары реестрына кертелгән экспертларны жәлеп итә.

4.1.7. Контроль зат белән үзара хезмәттәшлек итүне күздә тоткан контроль чараны уздыру тәмамлангач, инспектор Россия Икътисади үсеш министрлыгының «Контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан кулланыла торган документларның типик формалары турында» 2021 елның 31 мартындагы 151 номерлы боерыгы белән расланган форма буенча контроль чара акты (алга таба шулай ук - акт) төзи.

Мондый чара үткөрү нәтижеләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланса, актта нинди мәжбүри таләп бозылуы, нинди норматив хокукый акт һәм аның структур берәмлеге тарафыннан билгеләнүе күрсәтелә.

Ачыкланган бозуларны бетергән очракта, контроль чарасы тәмамланганнан соң, контрольлек итүче зат белән үзара бәйләнешне күздә тотучы актта аны бетерү факты күрсәтелә.

4.1.8. Мәжбүри таләпләрне бозу дәлиле булган документлар, башка материаллар актка теркәлә.

Тикшерү чарасын уздырганда тутырылган тикшерү кәгазьләре актка кушылырга тиеш.

4.1.9. Актны рәсмиләштерү, әгәр актны рәсмиләштерүнең башка тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән булса, мондый чараны үткөрү көнендә контроль чара үткөрү урыны буенча башкарыла.

4.1.10. Дәүләт, коммерция, хезмәт, башка серләрне тәшкит иткән контроль чара нәтижеләре Россия Федерациясе законнарында каралган таләпләрне үтәп рәсмиләштерелә.

4.1.11. Контроль (күзәтчелек) чарасы актында бәян ителгән фактлар һәм нәтижеләр белән килешмәгән очракта, контрольлек итүче зат шикаятне әлеге Нигезләмәнең 5 бүлегендә каралган тәртиптә жибәрергә хокуклы.

4.2. Контроль чаралар нәтижеләре буенча контроль орган тарафыннан күрелә торган чаралар

4.2.1. Контроль орган контрольлек чарасы уздырганда контрольлек итүче зат тарафыннан мәжбүри таләпләрне бозу очраklары ачыкланган очракта Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә, бурычлы:

1) контроль чарасы актын рәсмиләштергәннән соң контрольлек итүче затка мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында күрсәтмә (алга таба – күрсәтмә), аларны бетерүнең тиешле срокларын күрсәтеп, ләкин алты айдан да артык түгел (документар тикшерү уздырганда күрсәтмә контрольлек итүче затка документар тикшерү тәмамланганнан соң биш эш көненнән дә соңга калмыйча жибәрелә) һәм (яисә) законда саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүне (зыянны) булдырмау чараларын үткөрү турында, шулай ук контроль рәвешендә федераль законда каралган башка чараларны;

2) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерүне булдырмау яисә аны төзүгә туктату буенча Россия Федерациясе законнарында каралган чараларны, биналарны, төзелешләрне, корылмаларны, төзелмәләрне, бүлмәләрне, жиһазларны, транспорт чараларын һәм башка шундый объектларны эксплуатацияләүне (файдалануны) тыю таләбе белән судка мөрәжәгать итүгә кадәр, кичекмәстән кабул итәргә, әгәр контроль чара үткәрелгәндә гражданның, контроль объектына ия булган һәм (яисә) алардан файдаланучы оешмаларның эшчәнлегенә, алар житештерә торган биналарны, корылмаларны, корылмаларны, корылмаларны, жиһазларны, транспорт

чараларын һәм алар тарафыннан сатыла торган товарларны, башкарыла торган эшләрне, хезмәтләр закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә (зарар) китерү куркынычы яки мондый зыяны (зарар) китерәчәге ачыкланса, гражданнар, оешмалар, оешмалар игътибарына теләсә нинди мөмкин булган ысул белән җиткерү турында;

3) контроль чарасы барышында жинаять яки административ хокук бозу билгеләрен ачыклаганда, тиешле мәгълүматны үз компетенциясе нигезендә яисә тиешле вәкаләтләр булганда, гаепле затларны законда билгеләнгән җаваплылыкка тарту буенча чаралар күрергә, тиешле мәгълүматны дәүләт органына жиберергә;

4) мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуларны юкка чыгаруны тикшереп торуну гамәлгә ашыру, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерергә мөмкин булган зыяны булдырмау чараларын күрергә, күрсәтмәне үтәмәгән очракта, күрсәтмәне мәжбүри үтәүне таләп итеп, судка мөрәҗәгать иткәнчегә кадәр аның үтәлешен тәмин итү буенча чаралар күрергә, әгәр мондый чара законнарда каралган булса;

5) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән мәжбүри таләпләрне үтәү, башка чаралар үткәрү буенча рекомендация бирү турындагы мәсьәләне карарга.

4.2.2. Күрсәтмәнең үтәлү срогы чыкканчы, контрольлек итүче зат күрсәтмәнең үтәлеше турында, мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүне раслаучы документлар һәм белешмәләр кушып, Контроль органга хәбәр итә.

4.2.3. Контрольлек итүче зат әлеге Нигезләмәнең 4.2.1 пунктының 1 пунктчасы нигезендә кабул ителгән карарның үтәлү срогы чыккач йә күрсәтелгән карар белән билгеләнгән документларны һәм белешмәләрне контрольлек итүче зат тарафыннан тапшырганда йә мәжбүри таләпләрнең (куркынычсызлык мониторингы) үтәлешен күзәтү кысаларында мәгълүмат алынган очракта, контроль органы карарның үтәлешен тапшырылган документлар һәм алынган мәгълүмат нигезендә бәяли.

4.2.4. Күрсәтмәне контрольдә тотучы зат тарафыннан үтәү очрагында, контроль орган контрольлек итүче затка күрсәтмәнең үтәлеше турында хәбәрнамә жиберә.

4.2.5. Күрсәтелгән документлар һәм контрольлек итүче зат тарафыннан алар нигезендә яисә мәжбүри таләпләрне (куркынычсызлык мониторингы) үтәүне күзәтү кысаларында алынган мәгълүмат нигезендә тапшырылмаса, карарның үтәлеше турында нәтижә ясау мөмкин түгел, контроль орган әлеге карарның үтәлешен инспекция визиты яисә документлар тикшерү юлы белән бәяли.

Күчмә тикшерү нәтижәләре буенча кабул ителгән карарның үтәлешенә бәя бирелгән очракта, күчмә тикшерү үткәрергә рөхсәт ителә.

4.2.6. Әлеге Нигезләмәнең 4.2.6 пунктында каралган контроль чараны үткәрү нәтижәләре буенча Контроль орган карарның тиешенчә үтәлмәве яки тиешенчә башкарылмавы ачыкланса, ул әлеге Нигезләмәнең 4.2.1

пунктындагы 1 пунктчасында каралган карарны, аны үтәүнең яңа срокларын күрсәтеп, яңа контрольдә тотучы затка тапшыра.

Күрсәтмәне билгеләнгән срокта үтәмәгән очракта контроль орган, әгәр мондый чара законнарда каралган булса, күрсәтмәне мәжбүри үтәү турындагы таләп белән судка мөрәжәгать иткәнчегә кадәр, аның үтәлешен тәмин итү буенча чаралар күрә.

4.3. Планлы тикшерү чаралары

4.3.1. Планлы контроль чаралар чираттагы календарь елына Контроль орган тарафыннан төзелә торган һәм прокуратура органнары белән килештерелгә тиешле планлы контроль чаралары планы (алга таба - еллык чаралар планы) нигезендә үткәрелә.

4.3.2. Билгеле бер куркыныч категорияләренә кертелгән контроль объектларына карата планлы контроль чараларын уздыру чорлылыгы зыян (зарар) китерү куркынычларына туры китереп билгеләнә.

4.3.3. Контроль орган планлы тикшерү чараларының түбәндәге төрләрен үткәргә мөмкин:

инспекция визиты;

документар тикшерү;

күчмә тикшерү.

Югары куркыныч категориясенә караган объектларга карата үткәрелә: күчмә тикшерү.

Урта куркыныч категориясенә керә торган объектларга карата документар тикшерү үткәрелә.

Уртача куркыныч категориясенә караган объектларга карата инспекция визиты үткәрелә.

4.3.4. Контроль объектларына карата планлы тикшерү чаралары киләсе ешлык белән үткәрелә:

югары куркыныч категориясе өчен - 2 елга бер тапкыр;

урта куркыныч категориясе өчен - 3 елга бер тапкыр;

уртача куркыныч категориясе өчен - 5 елга бер тапкыр;

Түбән куркыныч категориясенә кертелгән контроль объектына карата планлы контроль чаралары үткәрелми.

4.3.5. Торак урыннарына карата муниципаль торак контролен гамәлгә ашырганда, планлы тикшерү чаралары үткәрелми.

4.4. Планнан тыш тикшерү чаралары

4.4.1. Планнан тыш контроль чаралар документар һәм күчмә тикшерүләр, инспекция визиты, мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү, күчмә тикшерү рәвешендә үткәрелә.

4.4.2. Планнан тыш контроль чарасын үткәрү турындагы карар мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторларын исәпкә алып кабул ителә.

4.4.3. Планнан тыш контроль чаралар, үзара бәйләнешсез планнан тыш контроль чараларыннан тыш, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 57

статьясындагы 1 өлешенең 1, 3-5 пунктларында каралган нигезләр буенча үткәрелә.

4.4.4. Планнан тыш тикшерү чарасы прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелергә мөмкин булса, әлеге чара мондый килешүдән соң үткәрелә.

4.5. Документар тикшерү

4.5.1. Документар тикшерү астында контроль органының урнашу урыны буенча үткәрелә торган контроль чара аңлана, аның предметы-контрольдә тотылучы затларның оештыру-хокукый формасын, хокукларын һәм бурычларын билгели торган документларындагы белешмәләр, шулай ук аларның эшчәнлеген тормышка ашырганда кулланыла торган һәм контроль (күзәтчелек) органының мәжбүри таләпләрен һәм карарларын үтәү белән бәйле документлар.

4.5.2. Контроль органы карамагында булган документларда булган белешмәләрнең дәрәҗәгә нигезле шик тудыра яки бу белешмәләр контрольлек итүче зат тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләргә мөмкинлек бирми икән, контроль орган контрольлек итүче зат адресына документар тикшерү барышында карап тикшерү өчен кирәкле башка документларны тапшыру таләбен җибәрә.

Әлеге таләп алынганнан соң ун эш көне эчендә контрольлек итүче зат таләпләрдә күрсәтелгән документларны контроль органга җибәрергә тиеш.

4.5.3. Документар тикшерү үткәрү вакыты ун эш көненнән дә артмаска тиеш.

Күрсәтелгән срокта түбәндәге вакыт кертелми:

1) контроль орган тарафыннан контрольдә тотыла торган затка таләпләр документлар буенча тикшерү барышында күрсәтелгән документларны Контроль органына тапшыру вакытына кадәр карау өчен кирәкле документларны тапшыру;

2) , контрольдә тотучы затка Контроль органы мәгълүматын җибәргәннән соң вакыт:

контрольлек итүче зат биргән документларда хаталар һәм (яки) каршылыкларны ачыклау турында;

бирелгән документлардагы белешмәләрнең Контроль органында булган һәм (яки) муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда алынган документлардагы белешмәләргә туры килмәве турында һәм күрсәтелгән аңлатмаларны контроль органга тапшырганчы, кирәкле аңлатмаларны язма рәвештә тапшырырга кирәк.

4.5.4 документар тикшерү барышында рөхсәт ителгән контроль гамәлләр исемлегә:

1) документлар таләп итү;

2) язма аңлатма алу;

3) экспертиза.

4.5.5. Контроль чара үткәрү барышында инспектор контрольлек итүче затка мәжбүри документларның һәм (яки) аларның күчермәләренең, шул исәптән фотога төшерү, аудио - һәм видеоязмалар, мәгълүмат базалары,

банкларның, шулай ук мәгълүматны йөртүчеләрнең мәжбүри таләпләрен үтәүне бәяләү өчен кирәкле һәм (яки) әһәмияткә ия булган таләпләрне күрсәтергә (жибәрергә) хокуклы.

Контрольләнгән торган зат документларны тапшыру турындагы таләптә күрсәтелгән срокта теркәлгән торган документларны Контроль органына жибәрә йә үтенечнамә белән кичекмәстән язма рәвештә инспекторга, тикшерелә торган зат тиешле документларны тапшырырга мөмкин булмаган сәбәпләрне һәм срокны күрсәтеп, документларны тапшыруның мөмкин булмавы турында хәбәр итә.

Фотога төшерү, аудио - һәм видеоязма материалларына, мәгълүмат базаларына, мәгълүмат банкларына, шулай ук мәгълүмат йөртүчеләргә логин һәм пароль рәвешендә, документтар тикшерү уздыру вакытына контроль чаралар үткәрү өчен кирәк булган мәгълүматны карау һәм эзләү хокукы бирелә.

4.5.6. Язма аңлатмалар инспектор тарафыннан контрольдә тотучы заттан яки аның вәкиленнән, шаһитлардан соратып алынырга мөмкин.

Күрсәтелгән затлар инспекторга тикшерү тәмамланганчы ике эш көненнән дә соңга калмыйча ирекле формада язма аңлатмалар бирә.

Язма аңлатмалар ирекле формада язма документ төзү юлы белән рәсмиләштерелә.

Инспектор вазыйфай затлар яки оешма хезмәткәрләре, контрольдә тотучы затлар, аларның вәкилләре, шаһитлар сүзләреннән язмага аңлатмалар төзәргә хокуклы. Бу очракта күрсәтелгән затлар аңлатмалар белән танышалар, кирәк булганда текстны тулыландыралар, инспекторның аларның сүзләреннән дәрәҗә язучылары турында билгә ясыялар һәм аны төзү датасын һәм урынын күрсәтеп, документка кул куялар.

4.5.7. Экспертиза контроль орган кушуы буенча эксперт яки эксперт оешмасы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Экспертиза контрольдә тотылуы затның (аның филиаллары, вәкилләкләре, аерымланган структур бүлекчәләр) урнашу (эшчәнлек алып бару) урыны буенча да, шулай ук эксперт яки эксперт оешмасы эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча да башкарылырга мөмкин.

Экспертизаны гамәлгә ашыру вакыты экспертиза төренә бәйле һәм контрольлек органы белән эксперт яки эксперт оешмасы арасындагы килешү буенча һәр конкрет очракта аерым билгеләнә.

Экспертиза нәтижәләре эксперт бәяләмәсе белән контроль орган тарафыннан расланган форма буенча рәсмиләштерелә.

4.5.8. Актны рәсмиләштерү контроль органның документтар тикшерү узган көнне урнашкан урыны буенча башкарыла.

4.5.9. Акт контроль орган тарафыннан контрольдә тотучы затка, Федераль законның 21 статьясында каралган тәртиптә, документтар тикшерү тәмамланганнан соң, биш эш көненнән дә соңга калмыйча жибәрелә.

4.5.10. Планнан тыш документтар тикшерү прокуратура органнары белән килешмичә генә үткәрелә.

4.6. Күчмә тикшерү

4.6.1. Күчмә тикшерү контрольдә тотылучы затның (аның филиаллары, вәкиллекләре, аерымланган структур бүлекчәләр) урнашу (эшчәнлек алып бару) урыны буенча үткәрелә.

Күчмә тикшерү дистанцион багланышлар чараларын кулланып, шул исәптән аудио - яки видеоэлементә ярдәмендә үткәрелергә мөмкин.

4.6.2. Күчмә тикшерү түбәндәгеләр мөмкин булмаган очракта үткәрелә:

1) контроль органы карамагында булган яки ул соратып ала торган документларда һәм контрольдә тотучы затның аңлатмаларында булган белешмәләрнең тулылыгы һәм дөрөслеге белән танышырга;

2) контрольдә тотылучы затның һәм (яки) аның карамагындагы һәм (яки) кулланылучы контроль объектларының әлеге Нигезләмәнең 4.6.1 пунктында күрсәтелгән урынга чыкмыйча гына эшчәнлегенә, гамәлләренә (гамәл кылмавының) һәм контроль чараларының башка төре кысаларында каралган кирәкле контроль гамәлләр кылуның мәжбүри таләпләргә туры килүен бәяләргә.

4.6.3. Планнан тыш күчмә тикшерү бары тик прокуратура органнары белән килештереп, аны үткәрү очракларыннан тыш, Федераль законның 57 статьясындагы 1 өлешенә 3-5 пунктлары һәм 66 статьясындагы 12 өлешә нигезендә үткәрелергә мөмкин.

4.6.4. Контроль орган урынга чыгып тикшерүне үткәрү турында контрольдә тотыла торган затка күчмә тикшерүне үткәрү турында карар күчermәсен жиберү юлы белән ул башланганчы егерме дүрт сәгатътән дә соңга калмыйча хәбәр итә.

4.6.5. Инспектор күчмә тикшерү уздырганда контрольлек итүче затка (аның вәкиленә) хезмәт таныклыгын, күчмә тикшерү үткәрү турындагы карарның күчermәсен күрсәтә, шулай ук контроль чараларның Бердәм реестрындагы хисап номерын хәбәр итә.

4.6.6. Күчмә тикшерүне үткәрү вакыты ун эш көненнән дә артмый.

Бер кече эшкуарлык субъектына карата күчмә тикшерү барышында үзара йогынты ясауның гомуми вакыты кече предприятие өчен илле сәгатътән һәм микропредприятиеләр өчен унбиш сәгатътән артмаска тиеш.

4.6.7. Күчмә тикшерү барышында рөхсәт ителгән контроль гамәлләр исемлегә:

- 1) қарау;
- 2) сораштыру;
- 3) документлар таләп итү;
- 4) язма аңлатма алу;
- 5) экспертиза.

4.6.8. Карау инспектор тарафыннан контрольдә тотучы зат һәм (яки) аның вәкиле барында, видеоязма кулланып башкарыла.

Тикшерү нәтижәләре буенча карау беркетмәсе төзелә.

4.6.9. Сораштыру дигәндә, контрольдә тотыла торган зат тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләүне уздыру өчен әһәмияткә ия булган телдән мәгълүматны, контрольдә тотыла торган заттан яисә аның вәкиленнән һәм шундый мәгълүмат булган башка затлардан алу буенча контроль эш аңлашыла.

Сораштыру нәтижэләре сораштырулар беркетмәсендә теркәлә, ул сораштырыла торган зат тарафыннан бирелгән белешмәләрнең дәрәсләген раслый торган, шулай ук контроль чара актында алынган белешмәләр контроль чара өчен зур әһәмияткә ия булган очракта теркәлә.

4.6.10. Мәжбүри таләпләрне бозу очраklары ачыкланган очракта, инспектор мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен теркәү өчен фотосүрәткә, аудио - һәм видеоязмага төшерергә, дәлилләрен теркәүнең башка ысулларын кулланырга хокуклы.

Фотога төшерү ярдәмендә мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен теркәү мәжбүри таләпләрне бозу очраklарының һәркайсының икедән дә ким булмаган рәсеме белән башкарыла.

Фотога төшерү һәм видеоязмаларны мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен теркәү өчен куллану дәүләт серен саклау турында Россия Федерациясе законнары таләпләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

4.6.11. Контрольдә тотучы зат тарафыннан таләп ителә торган документларны, язма аңлатмаларны тапшыру әлеге Нигезләмәнең 4.5.5 һәм 4.5.6 пунктлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

4.6.12. Күчмә тикшерү тәмамланганнан соң инспектор күчмә тикшерү акты төзи.

Фотога төшерү, аудио-һәм видеоязма үткәру турындагы мәгълүмат тикшерү актында чагылдырыла.

Акты дистанцион багланышлар чараларын кулланып, шул исәптән аудио - яки видеоэлементә аша чыгып тикшерү үткәргән очракта, Нигезләмәнең әлеге пунктындагы икенче абзацында билгеләнгән нигезләмә кулланылмый.

4.6.13. Күчмә тикшерүне үткәру контрольдә тотыла торган затның урнашкан (эшчәнлекне гамәлгә ашыру) урыны буенча булмавына бәйле рәвештә йә контроль астындагы зат эшчәнлегенең фактик булмавына бәйле рәвештә йә күчмә тикшерүне үткәру мөмкин булмаган башка гамәлләр (гамәл кылмауларга) бәйле рәвештә мөмкин булмаган очракта, инспектор, сәбәпләрен күрсәтеп, күчмә тикшерүне үткәрунең мөмкин булмасы турында акт төзи һәм контроль астындагы затка Федераль законда 21 статьяның 4 һәм 5 өлешләрендә каралган тәртиптә контроль чаралар уздыру мөмкинлеге булмау турында хәбәр итә.

Бу очракта инспектор күчмә тикшерүне үткәргәнчегә кадәр, әлеге чор кысаларында контроль гамәлләр кылырга хокуклы.

4.6.14. Контрольлек итүче затлар булган индивидуаль эшкуар, гражданин Контроль органга түбәндәге очраklарда контроль чаралар үткәргәндә була алмасы турында мәгълүмат бирергә хокуклы:

- 1) вакытлыча эшкә сәләтсезлек;
- 2) судларны, хокук саклау органнарын, хәрби комиссариатларны чакыру (хәбәрнамәләр, повесткалар) буенча бару зарурилыгы;
- 3) Россия Федерациясе Жинаять-процессуаль кодексы нигезендә контроль чаралар үткәргәндә булу мөмкинлеген юкка чыгара торган чикләу чараларын сайлау;
- 4) хезмәт командировкасында булу.

Мәгълүмат кергәндә контроль чаралар үткәру тикшерү органы

тарафыннан индивидуаль эшкуар һәм гражданиның әлеге мөрәжәгатенә сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәкле вакытка күчәрелә.

4.7. Инспекция визиты

4.7.1. Инспекция визиты контрольдә тотылучы затның (аның филиаллары, вәкилләре, аерымланган структур бүлекчәләр) яки контроль объектының урнашу (эшчәнлек алып бару) урыны буенча үткәрелә.

Инспекция визиты контрольлек итүче затка һәм житештерү объекты милекчесенә алдан хәбәр итмичә үткәрелә.

Контрольдә тотучы затлар яки аларның вәкилләре инспекторның биналарга, корылмаларга, бүлмәләргә тоткарлыксыз керә алуын тәмин итәргә тиеш.

Инспекция визитын үткәрү вакыты бер урында яки бер житештерү объектында (территориядә) бер эш көненнән дә артмаска тиеш.

4.7.2. Инспекция визиты барышында рәхсәт ителгән контроль гамәлләр исемлегә:

- а) карау;
- б) сораштыру;
- в) язмача аңлатмалар алу;
- г) мәжбүри таләпләр нигезендә контрольдә тотыла торган затның (аның филиалларының, вәкилләренен, аерымланган структур бүлекчәләренен) яисә контроль объектының булу (эшчәнлек алып бару) урынында булырга тиешле документларны таләп итү.

Инспекция визитын дистанцион багланышлар чараларын кулланып, шул исәптән аудио - яки видеозәлемтә аша үткәрергә рәхсәт ителә.

4.7.3. Планнан тыш инспекция визиты бары тик прокуратура органнары белән килештереп, аны уздыру очракларыннан тыш, Федераль законның 57 статьясындагы 1 өлешенен 3-5 пунктлары һәм 66 статьясындагы 12 өлешендә генә үткәреләргә мөмкин.

4.7.9. Әлеге Нигезләмәнен 4.7.2 пунктында каралган контроль гамәлләр әлеге Нигезләмәнен 4.5.5, 4.5.6, 4.6.8-4.6.10 пунктлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

4.8. Мәжбүри таләпләрнен үтәлешен күзәтү (куркынычсызлык мониторингы)

4.8.1. Контроль орган, мәжбүри таләпләрне (куркынычсызлыкны мониторинглауны) үтәүне күзәткәндә, контроль органда булган контроль объектлары турында белешмәләрен, шул исәптән ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек барышында керә торган белешмәләрен, жыюны, анализлауны үткәрә, мәжбүри таләпләрне үтәү кысаларында контрольдә торучы затлар тарафыннан күрсәтелә, шулай ук "Интернет" челтәрендәге мәгълүматлар,

башка һәркем файдалана алырлык белешмәләр, шулай ук автоматик режимда фото- һәм кинога төшерү, видеоязма функцияләре булган хокук бозуларны теркәүнең техник чараларыннан файдаланып алынган күрсәткечләрне.

4.8.2. Әгәр мәжбүри таләпләрнең (куркынычсызлыкны мониторинглауның) үтәлешен күзәтү барышында закон тарафыннан саклана торган кыйммәتلәргә зыян (зарар) китерү яисә зыян (зарар) китерү куркынычы барлыкка килү фактлары ачыкланса, мәжбүри таләпләрне бозу турында, мәжбүри таләпләрне бозуның әзерләнүе яисә мәжбүри таләпләрне бозуның билгеләре турында белешмәләр контроль орган тарафыннан түбәндәге карарлар кабул ителергә мөмкин:

1) 248-ФЗ номерлы Федераль законның 60 статьясы нигезендә планнан тыш тикшерү (күзәтчелек) чарасын үткәргү турында карар;

2) кисәтү игълан итү турында карар;

3) Федераль законның 90 статьясындагы 2 өлешенң 1 пунктында каралган тәртиптә ачыкланган хокук бозуларны бетерү турында күрсәтмә бирү турында карар, мондый мөмкинлекне федераль законда контроль рәвешенә турында, Россия Федерациясе субъектының контроль рәвешенә турындагы законнда күрсәтелгән очракта;

4) Федераль законның 90 статьясындагы 3 өлешенә нигезендә контроль рәвешенә турында федераль законда, Россия Федерациясе субъектының контроль рәвешенә турындагы законнда беркетелгән карар, мондый мөмкинлекне федераль законда контроль рәвешенә турында, Россия Федерациясе субъекты законнда контроль рәвешенә турында.

4.9. Күчмә тикшерү

4.9.1. Күчмә тикшерү контрольлек итүче затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләү максатларында үткәрелә.

4.9.2. Күчмә тикшерү оешманың (аның филиаллары, вәкилләкләре, аерымланган структур бүлекчәләре) урнашкан (эшчәнлек алып барган) урыны, граждандан эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны, контроль объектының урнашкан урыны буенча үткәрелергә мөмкин, шул ук вакытта контрольдә торучы зат белән үзара хезмәттәшлек итү рөхсәт ителми.

Житештерү объектларында һәркем өчен мөмкин булган (чикләнмәгән затлар даирәсендә булу өчен ачык) житештерү объектларында тикшерү уздырылырга мөмкин.

4.9.3. Күчмә тикшерү контрольлек итүче затка мәгълүмат бирмичә үткәрелә.

Бер объектны (бер-берсенә яқын урнашкан берничә объектны) күчмә тикшерүне уздыру вакыты, әгәр контроль рәвешендәге Федераль законда башкача билгеләнмәгән булса, бер эш көненнән дә артмый.

4.9.4. Күчмә тикшерү нәтижәләре буенча әлегә Нигезләмәнең 4.2.1 пунктының 1 һәм 2 пунктчаларында каралган карарлар кабул ителә алмый.

5. Алдан бирелгән боерыкның үтәлүен тикшерү

5.1. Алар фикеренчэ, муниципаль контрольне гамэлгэ ашыру кысаларында хокуклары һәм законлы мәнфэгательләре турыдан-туры бозылган контрольлек итүче затлар Контроль органы житәкчесе урынбасары һәм инспекторларның түбәндәге карарларына судка кадәр шикаять бирергә хокуклы (алга таба шулай ук - вазыйфай затлар):

- 1) контроль чаралар үткәру турында карарлар;
- 2) ачыкланган бозуларны бетеру турында контроль чаралар актлары, күрсәтмәләр;
- 3) контроль чаралар кысаларында вазыйфай затларның гамәлләре (гамәл кылмау).

5.2. Шикаять, Федераль законның 40 статьясындагы 1.1 өлешендә каралган очрактан тыш, дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең һәм (яисә) региональ порталларының бердәм порталын һәм (яисә) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталын кулланып, контрольдә торучы зат тарафыннан Контроль органына электрон рәвештә тапшырыла.

Гражданин шикаятен тапшырганда ул гади электрон имза яисә квалификацияле электрон имза белән имзаланган булырга тиеш. Шикаять биргәндә оешма тарафыннан ул көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланырга тиеш.

Шикаятькә куела торган материаллар, шул исәптән фото - һәм видеоматериаллар контрольдә тотучы зат тарафыннан электрон рәвештә тапшырыла.

5.3. Контроль органның карарына, аның вазыйфай затларының гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаять тикшеру органы житәкчесе (житәкчесе урынбасары) тарафыннан карала.

5.4. Шикаять контрольдә тотучы зат үз хокукларын бозу турында белә яки белергә тиеш булган көннән соң утыз календарь көн эчендә бирелергә мөмкин.

Контроль органы күрсәтмәсенә шикаять контрольлек итүче зат тарафыннан күрсәтмә алынганнан соң ун эш көне эчендә бирелергә мөмкин.

5.5. Шикаять бирү срогының нигезле сәбәбе булган очракта, бу срок контрольдә тотучы зат үтенечнамәсе буенча контрольлек итүче орган тарафыннан торгызылырга мөмкин.

5.6. Шикаять буенча карар кабул ителгәнче шикаять биргән контрольдә тотыла торган зат аны кире алырга мөмкин. Шул ук вакытта шикаятьне шул ук нигезләр буенча кабат жибәру рөхсәт ителми.

5.7. Шикаятьтә контроль органның шикаять белдерелә торган карарын үтәүне туктатып тору турында үтенечнамә булырга мөмкин.

5.8. Шикаятьне теркәгәннән соң ике эш көненнән дә соңга калмыйча тикшеру органы житәкчесе (житәкчесе урынбасары) тарафыннан карар кабул ителә:

- 1) 'контроль органның шикаять бирелә торган карарын үтәүне туктатып тору турында;
- 2) контроль органның шикаять бирелә торган карарын үтәүне туктатып торудан баш тарту турында.

Кабул ителгән карар турында мәгълүмат шикаять биргән контрольлек итүче затка, карар кабул ителгәннән соң бер эш көне эчендә жибәрелә.

5.9. Шикаятытә түбәндәге мәгълүматлар булырга тиеш:

1) карар һәм (яисә) гамәле (гамәл кылмавы) шикаяты белдерелә торган вазыйфай затның контроль органы исеме, фамилиясе, исеме, атасының исеме (булган очракта);

2) гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булса), яшәу урыны (эшчәнлек алып бару урыны) турында белешмәләр, яисә оешма - контрольдә тотучы затның исеме, әлеге оешманың урнашу урыны турында белешмәләр, йә ышанычнамә буенча шикаяты бирүче затның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булса), шикаятыне карау вакытында үзара бәйләнешне гамәлгә ашырырга теләгән ысулы һәм аның буенча карар кабул итү өчен кирәкле ысул;

3) контроль органның шикаяты бирелә торган карары һәм (яки) аның вазыйфай затының гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаяты биргән контрольдә тотучы затның хокукларын бозуга китерә яисә китерә ала торган белешмәләр;

4) Контроль орган карары һәм (яисә) вазыйфай затның гамәле (гамәл кылмавы) белән контрольдә тотылучы затның килешмәвенәң нигезләре һәм дәлилләре. Контрольдә тотучы зат тарафыннан аның дәлилләрен раслый торган документлар (булганда), йә аларның күчермәләре тапшырылырга мөмкин;

5) шикаяты биргән контрольдә тотучы затның таләпләре;

6) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан башкасы билгеләнмәгән булса, шикаяты бирелә торган контроль (күзәтчелек) чараларның бердәм реестрында контроль чарасының исәп номеры.

5.10. Шикаятытә Контроль органы вазыйфай затларының яисә аларның гаилә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә карата цензурасыз яисә мыскыллы булмаган әйтәлмәләр, янаулар булырга тиеш түгел.

5.11. Шикаятыне бирү «Бердәм идентификация һәм аутентификация системасы» Федераль дәүләт мәгълүмат системасы ярдәмендә тиешле хокукны биргән очракта, контрольдә тотыла торган затның вәкаләтле вәкиле тарафыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин.

5.12. Контроль орган шикаяты алынганнан соң биш эш көне эчендә шикаятыне караудан баш тарту турында карар кабул итә:

1) шикаяты әлеге Нигезләмәнең 5.4 пунктында билгеләнгән шикаяты бирү сроклары тәмамланганнан соң бирелә һәм шикаяты бирүгә жибәрелгән срокны торгызу турында үтенечнамәне үз эченә алмый;

2) шикаяты бирү өчен югалган срокны торгызу турындагы үтенечнамәне канәгатьләндерүдән баш тартылды;

3) шикаяты буенча карар кабул ителгәнче, контрольдә тотучы заттан, аны биргәнчегә кадәр шикаятыне кире алу турында гариза килде;

4) шикаятытә куелган мәсьәләләр буенча суд карары бар;

5) элек Контроль органга шул ук контрольдә тотучы заттан шул ук нигезләр буенча башка шикаяты бирелгән;

6) шикаятытә контроль органның вазыйфай затларының, шулай ук аларның гаилә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә цензурасыз, яисә кимсетүле әйтәлмәләр бар;

7) элек элеге контрольдә тотыла торган затның шикаять белән кабат мөрәҗәгать итү мөмкинлеген юкка чыгара торган шул ук предмет буенча шикаятьне караудан баш тартылган һәм яна дәлилләр яисә хәлләр китерелмәгән;

8) шикаять тиешле органга тапшырылган;

9) Россия Федерациясе законнарында Контроль органы карарларына шикаять бирүнең суд тәртибе генә каралган.

5.13. Элеге Нигезләмәнең 5.12 пунктындагы 3-8 пунктчаларында күрсәтелгән нигезләр буенча шикаятьне караудан баш тарту судка кадәр шикаять бирү нәтижәсе булып тормый һәм контроль органы карарларына, вазыйфай затларның гамәлләренә (гамәл кылмауларына) судтан шикаять бирү өчен нигез була алмый.

5.14. Шикаятьне караганда контроль орган Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган контроль (күзәтчелек) эшчәнлегенә судка кадәр шикаять бирүнең мәгълүмати системасын алып бару кагыйдәләре нигезендә контроль (күзәтчелек) эшчәнлегенә карата судка кадәр шикаять бирүнең мәгълүмати системасын куллана.

5.15. Шикаять контроль органы житәкчесе (житәкчесе урынбасары) тарафыннан аны теркәгәннән соң 20 эш көне эчендә каралырга тиеш.

5.16. Күрсәтелгән срок егерме эш көненә озайтылырга мөмкин, түбәндәге аерым очракларда:

1) гамәлләренә (гамәл кылмаларына) шикаять белдерелә торган вазыйфай затка карата шикаятьтә күрсәтелгән фактлар буенча хезмәт тикшерүе үткәрү;

2) гамәлләренә (гамәл кылмаларына) шикаять белдерелә торган вазыйфай затның нигезле сәбәп аркасында (авыру, ял, командировка) булмавы.

5.17. Контроль орган контрольлек итүче заттан шикаять биргән, өстәмә мәгълүмат һәм шикаять предметына караган документлар соратып алырга хокуклы. Контрольдә тотучы зат элеге мәгълүматны һәм документларны соратып алу жибәргәннән соң биш эш көне эчендә тапшырырга хокуклы.

Шикаятьне карау срогы дәвамында шикаять предметына керә торган өстәмә мәгълүмат һәм документлар тапшыру турындагы соратуны вәкаләтле орган тарафыннан алынган мизгелгә кадәр, ләкин сорату жибәрелгәннән соң биш эш көненнән дә артмаска тиеш.

Контрольдә тотучы заттан шикаять предметына караган өстәмә мәгълүмат һәм документлар алынмау шикаятьне караудан баш тарту өчен нигез булып тормый.

5.18. Шикаятьне биргән контрольдә торучы заттан дөүләт органнары, жирле үзидарә органнары яки аларга буйсынучы оешмалар карамагында булган мәгълүматны һәм документларны соратып алу рөхсәт ителми.

Шикаятьне биргән зат шикаять буенча йомгаклау карары кабул ителгәнче, үз теләге белән шикаять предметына караган өстәмә материаллар тапшырырга хокуклы.

5.19. Кабул ителгән карарның законлылыгын һәм нигезлелеген раслау һәм (яки) кылынган гамәлнең (гамәл кылмау) бурычы Контроль органга

йөкләнә.

5.20. Шикаятъне карау нәтижәләре буенча контроль органы житәкчесе (житәкчесе урынбасары) түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

- 1) шикаятъне канәгатъләндерми калдыра;
- 2) контроль органы карарын тулысынча яисә өлешчә юкка чыгара;
- 3) контроль органы карарын тулысынча юкка чыгара һәм яңа карар кабул итә;

- 4) Контроль органы вазыйфай затларының гамәлләрен (гамәл кылмауларын) законсыз дип таний һәм асылда, шул исәптән кирәк булганда, билгеле бер гамәлләр башкару турында карар чыгара.

5.21. Кабул ителгән карарның нигезләнешә, аны үтәү вакыты һәм тәртибе булган контроль орган карары контрольлек итүчә затның шәхси кабинетында дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталында һәм (яки) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүнең региональ порталында аның кабул ителгәннән соң бер эш көненнән дә соңга калмыйча урнаштырыла.

6. Контроль төренең төп күрсәткечләре һәм аларның муниципаль контроль өчен максатчан әһәмияте

Муниципаль контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан әһәмияте, индикатив күрсәткечләре әлегә Нигезләмәнең 4 номерлы кушымтасы белән билгеләнгән.

Теләче муниципаль районы
территориясендә муниципаль торак
контроле турында Нигезләмәгә 1
номерлы кушымта

**Муниципаль торак контролен гамәлгә ашыруга вәкаләтле Теләче
муниципаль районы Башкарма комитетының вазыйфай затлары
исемлеге**

1. Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты Житәкчесенәң инфраструктур үсеш буенча урынбасары
2. Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының инфраструктур үсеш буенча бүлек житәкчесе

Контроль объектларын муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында куркынычлык категорияләренә кертү критерийлары

1. Контроль объектларын куркынычның билгеле бер категориясенә кертү куркыныч күрсәткече дәрәжәсенә бәйле рәвештә гамәлгә ашырыла:

куркыныч күрсәткеченең эһәмияте 6 югары булганда контроль объекты югары куркыныч категориясенә керә;

куркыныч күрсәткече 4 тән 6 (кертәп) кадәр булганда - урта куркыныч категориясенә карата;

куркыныч күрсәткече 2 дән 3 (кертәп) кадәр булганда - уртача куркыныч категориясенә карата;

куркыныч күрсәткече 0 дән 1 (кертәп) кадәр булганда - түбән куркыныч категориясенә карата;

2. Куркыныч күрсәткече түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$K = 2 \times V_1 + V_2 + 2 \times V_3$, монда:

K - куркыныч күрсәткече;

V_1 - контроль органы тарафыннан төзелгән административ хокук бозулар турында беркетмәләр буенча чыгарылган Административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексының 19.4.1 статьясында каралган административ хокук бозуны кылган өчен контроль астындагы затка (аның вазыйфаи затларына) административ жәза билгеләү турында законлы көченә кәргән карарлар саны, контроль объектын хәвеф-хәтәр категориясенә кертү турында карар кабул ителә торган елдан алдагы ике календарь ел өчен (алга таба - эшчәнлекне куркыныч категориясенә кертү турында карар).

V_2 - контрольдә тотыла торган затка (аның вазыйфаи затларына) административ жәза билгеләү турында законлы көченә кәргән карарлар саны, контроль органы тарафыннан төзелгән административ хокук бозулар турында беркетмәләр буенча чыгарылган Административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексының 7.21-7.23 статьяларында, 9.16 статьясындагы 4 һәм 5 өлешләрендә, 19.7 статьясында каралган административ хокук бозуларны кылганга, контроль объектын куркыныч категориясенә кертү турында карар кабул ителә торган елга кадәрге ике календарь ел өчен.

V_3 - контроль орган төзегән административ хокук бозулар турында беркетмәләр буенча чыгарылган Россия Федерациясе кодексының 19.5 статьясындагы 1 өлешендә каралган административ хокук бозган өчен

контроль астындагы затка (аның вазыйфаи затларына) административ жэза билгелэу турында законлы көченэ кертгэн карарлар саны, эшчэнлеклэрен куркыныч категориясенэ кертү турында карар кабул ителэ торган елдан алдагы ике календарь ел өчен.

**Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контроль чаралар
үткәрү өчен нигез буларак кулланыла торган мәжбүри таләпләрне
бозу куркынычы индикаторлары**

1. Гражданның яисә күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләре булган оешманың, күпфатирлы йортта биналардан файдаланучы гражданның Контроль органына мөрәжәгатә, дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакүләм мәгълүмат чараларыннан контрольдә тотыла торган зат эшчәнлегендә түбәндәге мәжбүри таләпләрдән бер генә тайпылыш булса да булуы турында мәгълүмат керү:

а) күпфатирлы йортта торак бинаны торак булмаган бинага һәм торак булмаган бинаны торак бинага күчерү тәртибенә;

б) күпфатирлы йортта биналарны яңадан планлаштыру һәм (яки) үзгәртеп коруны гамәлгә ашыру тәртибенә;

в) күпфатирлы йортларда һәм торак йортларда милекчеләргә һәм файдаланучыларга коммуналь хезмәтләр күрсәтүгә;

г) күпфатирлы йортларда инвалидлар өчен биналар алу мөмкинлеген тәэмин итүгә;

д) күпфатирлы йортлар белән идарә итүне гамәлгә ашыручы юридик затларның авария-диспетчерлык хезмәтен гамәлгә ашыру өлешендә эшчәнлегенә;

е) йорт эчендәге һәм фатир эчендәге газ жиһазларын кулланганда һәм карап тотканда куркынычсызлыкны тәэмин итүгә.

Әлеге индикаторның булуы закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә турыдан-туры зыян (зарар) китерүне күрсәтә һәм «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 66 статьясындагы 12 өлешендә планнан тыш контроль (күзәтчелек) чарасы үткәрү өчен нигез булып тора.

2. Россия Федерациясе Торак кодексының 20 статьясындагы 1 өлешендә билгеләнгән мәжбүри таләпләрне бозу фактлары турында массакүләм мәгълүмат чараларыннан гражданның яисә күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләре булган оешманың, күпфатирлы йорттагы урыннан файдаланучы гражданның, дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан мәгълүматның, массакүләм мәгълүмат чараларыннан әлеге типтагы индикаторларның 1 пункттында күрсәтелгән мөрәжәгателәрдән һәм «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 66 статьясындагы 12 өлешендә планнан тыш контроль (күзәтчелек) чарасын үткәрү өчен нигез булган мөрәжәгателәрдән тыш, әгәр әлеге мөрәжәгатенә контрольдә тотучы затка

тиешле таләпләр керүгә бер ел дәвамында мондый мәжбүри таләпләр бозылу турында игълан ителгән булса, гражданның яисә оешмаларның контроль органына мөрәжәгать итү.

3. Күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләре булган граждандан, күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләре булган граждандан, дәүләт хакияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакүләм мәгълүмат чараларыннан Россия Федерациясе Торак кодексының 20 статьясындагы 1 өлешендә билгеләнгән мәжбүри таләпләрне бозу фактлары турында мәгълүмат алган граждандан һәм (яисә) календарь елына кадәрге чор белән чагыштырганда вакыт берәмлеге өчен (ай, алты ай, уника ай) мөрәжәгатьләр санының ике мәртәбә һәм аннан да күбрәк үсеше.

4. Өч ай дәвамында торак-коммуналь хужалыкның дәүләт мәгълүмат системасында контрольдә торучы зат тарафыннан урнаштырылган мәгълүмат һәм массакүләм мәгълүмат чараларыннан күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләре булган граждандан, күпфатирлы йорттагы граждандан, күпфатирлы йорттагы урыннан файдаланучы граждандан алынган белешмәләрнең (мәгълүматның) туры килмәве турында биштән күбрәк фактлар булуын ачыклау.

Телече муниципаль районы
территориясендә муниципаль торак
контроле турында Нигезләмәгә 4
номерлы кушымта

Муниципаль торак контроленең нәтижеләлеге һәм нәтижеләлеге күрсәткечләре исемлегә¹

Күрсәткеч номеры	Күрсәткечнен атамасы	Исәпләү формуласы	Комментарийлар (күрсәткечләрнең интерпретациясе)	Күрсәткеч	Күрсәткечләрнең максатчан әһәмиятләр	Күрсәткечләрнең әһәмиятләр	Күрсәткечләрнең әһәмиятләр	Күрсәткечләрнең әһәмиятләр	Стратегик планлаштыру документлары турында белешмәләр, үз эченә алган күрсәткеч (булганда)
ТӨП КҮРСӘТКЕЧЛӘР									
Законда саклана торган кыйммәтләргә зыянны (зарарны) минимальләштерү дәрәжәсен чагылдыра									
1	торган күрсәткечләр, зыян (зарар) китерүнең куркынычын бетерү дәрәжәсе								
1.1.	Тулаем региональ продукттан процентларда күпфатирлы йортларда һәм торак йортлардагы	Сп*1 00/ ВРП	Сп - күпфатирлы йортларда һәм торак йортларда урыннар милекчеләренә һәм кулланучыларга коммуналь хезмәтләр						Тикшерү органының статистик мәгълүматлары:

¹ Контроль төренең күрсәтелгән төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, индикатив күрсәткечләр үрнәк характерда

	<p>биналарның милекчелеренә һәм файдаланучыларын а коммунал хезмәтләр күрсәтүне гамәлгә ашыручы оешмалар тарафыннан мәжбүри таләпләрне бозу нәтижәсендә гражданнырга, оешмаларга һәм дөүләткә китерелгән матди зыян</p>	<p>күрсәтүне гамәлгә ашыручы оешмалар тарафыннан мәжбүри таләпләрне бозулары нәтижәсендә гражданнырга, оешмаларга һәм дөүләткә законсыз исәпләнгән түләүләр суммасы, млн. сум; ВРП - расланган тулай төбәк продуктты, млн. сум. Исәпкә күрсәткечнең 1 йөздән дә ким булмаган күрсәткече (өтердөн соң ике билге) алына, күрсәткечләр төгәлләге 1 йөздән кимрәк булса нульгә тигезләнә.</p>				<p>р журналы, тикшерүләр реестры статистик мәгълүматлар</p>	
--	---	---	--	--	--	---	--

1.2.	Гражданнарның тормышына, сәламәтлегенә зыян китерүгә мөжбүри таләпләрне бозу очрақларының ачықланган гомуми санынан өлеше	Кспв * 100 % / Ксн	Кспв-гражданнарның тормышына, сәламәтлегенә зыян китерүгә китерә торган, суд қарарлары белән расланган мөжбүри таләпләрне бозу очрақлары саны; К сн - тикшерү нәтижәләре буенча ачықланган мөжбүри таләпләрне бозу очрақларының гомуми саны			Контроль органның статистик мәғлүмәтл ары; «Г адел хөкем» РФ ДАС мәғлүмәтл ары.	
ИНДИКАТИВ КҮРСӘТКЕЧЛӘР							
2	Контроль эшчәнлекне мониторинглау, аның анализы, аны гәмәлгә ашырганда барлықка килә торган проблемаларны ачыклау һәм аларның килеп чыгу курқынычын бетерү дәрәжәсе һәм хезмәт, матди һәм финанс ресурслары күләме арасындагы нисбәтне характерлаучы күрсәткечләр, шулай ук контрольдә тотыла торган затлар эшчәнлегенә катышу дәрәжәсе						
	2.1. Контрольлек итүче зат белән узара хезмәттәшлек иткәндә контроль чаралар						

2.1.1.	<p>Билгеленген срокларда үткөрөлгөн муниципаль торак контроле кысаларында контроль чаралар өлөшө муниципаль торак контролен гамелгө ашыру кысаларында</p> <p>үткөрөлгөн контроль чараларның гомуми санына карата.</p>	<p>Пву* 100 %/ Пок</p>	<p>Пву – билгеленген срокларда үткөрөлгөн муниципаль торак контроле кысаларында контроль чаралар саны</p> <p>Муниципаль торак контроле кысаларында үткөрөлгөн тикшерү чараларының гомуми саны</p>		<p>Контроль органның статистик мөгълүматл ары</p>	
2.1.2.	<p>Муниципаль торак контролен гамелгө ашыру барышында муниципаль торак контроле органы бирген күрсөтмөлөрнөң гомуми санына карата суд тәртибендө законсыз дип</p>	<p>ПРн *100 %/ ПРО</p>	<p>ПРн- суд тәртибендө законсыз дип табылган күрсөтмөлөр саны;</p> <p>ПРО - муниципаль торак контроле барышында бирелген күрсөтмөлөрнөң гомуми саны буенча</p>		<p>Контроль органның статистик мөгълүматл ары</p>	

	танылган күрсәтмәләрнең өлеше							
2.1.3.	Нәтижәләре дәрәс түгел дип танылган муниципаль торак контроле кысаларында үткәрелгән контроль чаралар өлеше.	Ппн *100 % / Пок	Ппн – нәтижәләре дәрәс түгел дип табылган контроль чараларның саны; Пок - муниципаль торак контроле кысаларында үткәрелгән тикшерү чараларының гомуми саны				Контроль органның статистик мәгълүматлары	
2.1.4.	Муниципаль торак контроле органы үткәргән контроль чаралар өлеше, аларны үткөрү тәртібе турында Россия Федерациясе законнары таләпләрен бозып, мондый контроль чараларны гамәлгә	Псн* 100 % /Пок	Псн – муниципаль торак контроле кысаларында үткәрелгән контроль чаралар саны, аларны үткөрү тәртібе турында РФ законнары таләпләрен бозып, мондый контроль чараларны гамәлгә ашырган муниципаль торак				Контроль органның статистик мәгълүматлары	

	ашырған муниципаль торак контроле органы вазыйфай заглафына ачыклану нәтижеләре буенча	контроле органы вазыйфай заглафына ачыклану нәтижеләре буенча дисциплинар, административ жеза чаралары кулланылган								
	ашырган муниципаль торак контроле органы вазыйфай заглафына ачыклану нәтижеләре буенча үткәрелгән контроль чараларның гомуми саныннан дисциплинар, административ жеза чаралары кулланылган	Пок - муниципаль торак контроле кысаларында үткәрелгән тикшерү чараларының гомуми саны								
	2.2. Контрольлек итүче зат белән үзара бәйләнешсезлекне тикшерү буенча чаралар									
2.2.1.	Контроль чараларның гомуми саны	инсп екци янең стат исти к мәгъ лүма тлар ы	Муниципаль торак контроле органарының статистик мәгълүматлары							Контроль органның статистик мәгълүматлары

2.2.2.	<p>Суд тәртібінде законсыз дип табылган күрсәтмәләрнең гомуми санына карата өлеше, муниципаль торак контроле органы тарафыннан тикшерү чаралары нәтижәләре буенча бирелгән</p>	<p>ПРМ БВн * 100 % / ПРМ БВо</p>	<p>ПРМБВн-тикшерү чаралары нәтижәләре буенча суд тәртібінде законсыз дип танылган муниципаль торак контроле органы тарафыннан бирелгән күрсәтмәләрнең саны</p> <p>ПРМБВо - тикшерү чаралары нәтижәләре буенча бирелгән күрсәтмәләрнең саны</p>		<p>Контроль органның статистик мәгълүматл ары</p>	
--------	--	--	--	--	---	--